

Opstapje 1

3: Hoe loopt de toren?

- 1) tekening
- 2) +: a4, b4, c4, d4, f4, g4, h4, e1, e2, e3, e5, e6, e7, e8,
- 3) +: a1, b1, c1, d1, e1, f1, h1, g2, g3, g4, g5, g6, g7, g8
- 4) +: b8, c8, d8, e8, f8, g8, h8,

- a1, a2, a3, a4, a5, a6, a7
- 5) +: b5, c5, d5, e5, f5, g5, h5, a1, a2, a3, a4, a6, a7, a8
- 6) +: a5, b5, d5, e5, f5, g5, h5, c1, c2, c3, c4, c6, c7, c8

4: Hoe loopt de loper?

- 1) +: a1 b2, c3, d4, f6, g7, h8, b8, c7, d6, f4, g3, h2
- 2) +: a1 b2, c3, e5, f6, g7, h8, a7, b6, c5, e3, f2, g1
- 3) +: c1, d2, e3, f4, h6, d8, e7, f6, h4

- 4) +: b7, c6, d5, e4, f3, g2, h1
- 5) +: d1, e2, f3, h5, c8, d7, e6, f5, h3
- 6) +: a1 b2, d4, e5, f6, g7, h8, a5, b4, d2, e1

5: Hoe loopt de dame?

- 1) +: a2, b2, c2, d2, e2, f2, h2, g1, g3, g4, g5, g6, g7, g8, a8, b7, c6, d5, e4, f3, h1, f1, h3
- 2) +: a5, b5, c5, d5, f5, g5, h5, e1, e2, e3, e4, e6, e7, e8, a1 b2, c3, d4, f6, g7, h8, b8, c7, d6, f4, g3, h2
- 3) +: a1, b2, c3, e5, f6, g7, h8, d1, d2, d3, d5, d6, d7, d8, a4 b4, c4, e4, f4, g4, h4, a7, b6,

- c5, e3, f2, g1
- 4) +: b1, b2, b3, b4, b5, b7, b8, a6, c6, d6, e6, f6, g6, h6, a5, c7, d8, a7, c5, d4, e3, f2, g1
- 5) +: a2, a3, a4, a5, a6, a7, a8, b1, c1, d1, e1, f1, g1, h1, b2, c3, d4, e5, f6, g7, h8
- 6) +: a6, b6, c6, d6, e6, f6, g6, h1, h2, h3, h4, h5, h7, h8, c1, d2, e3, f4, g5, f8, g7

6: Hoe loopt de koning?

- 1) +: d3, d4, d5, e5, f5, f4, f3, e3
- 2) tekening
- 3) +: b8, b7, a7

- 4) +: a1, a2, a3, b3, c3, e2, c1, b1
- 5) +: d5, d6, d7, e7, f7, f6, f5, e5
- 6) +: g4, g5, g6, h6, h4

7: Hoe springt het paard?

- 1) +: a4, c4, d3, d1
- 2) +: b6, c7
- 3) +: e2, e4, f5, h5, h1, f1
- 4) +: a5, a7, b8, d8, e7, e5, d4,

- b4
- 5) +: c3, c5, d6, f6, g5, g3, f2, d2
- 6) +: f3, f5, g6, g2

8: Hoe springt het paard?

- 1) +: b4, b6, c7, e7, f6, f4, e3, c3
- 2) +: b3, b5, c6, e6, f5, f3, e2, c2
- 3) +: b6, b8, f8, f6, e5, c5

- 4) +: b3, c2
- 5) +: b4, c3, c1
- 6) +: d2, d4, e5, g5, h4, h2, g1, e1

9: Kies de snelste weg

- 1) Td1-d6-b6; Td1-b1-b6
- 2) Lc1-g5-d8
- 3) Da1-d4-d6 en vele andere

- 4) Pd3-b4-d5; Pd3-f4-d5
- 5) Kd4-c5-b6
- 6) Pc2-d4-f5; Pc2-e3-f5

10: Kies de snelste weg

- 1) Tc6-h6-h2; Tc6-d2-h2
- 2) Ld7-c6-h1
- 3) Dg5-c5-a7 en vele andere

- 4) tekening
- 5) Kh4-g3-f2
- 6) Pd5-b6-a8; Pd5-c7-a8

11: Gaan en slaan

- 1) voorbeeld
- 2) +: c4, e6, f7, g8, e4
x: c6, f3
- 3) +: b5, c5, d5, d4, d3
x: b3
- 4) +: a1, b2, c3, e5, e3, f2

- x: g1
- 5) +: b1, b5
x: c4
- 6) +: a2, a3, a4, b1, b2, c3
x: a5, d4

12: Gaan en slaan

- 1) +: b6, d6, e6, f6, c3, c4, c5, c7, c8
x: c2, g6
- 2) +: a2, c4, d5, e6, a4, c2, d1
x: f7
- 3) +: b3, c6, f5, f3, e2
x: b5, e6

- 4) +: d6, e7, g7, h6, h4, e3
x: d4, g3
- 5) +: d1, d2, d3, d4, d6, a2, b3, c4, e6, f7, a8, b7, c6, e4
x: c5, e5, f3
- 6) +: b3, c2
x: b5, c6, e6, f5, f3, e2

13: Goede en slechte zetten

- 1) voorbeeld
- 2) +: a8, e4, g2, h1, e2, h5
-: b7, c6, d5, d1, g4
- 3) +: a7, b7, d7, g7, h7, f1, f3, f5, f6, b3, d5, g8, e6, e8, g6, h5
-: c7, e7, f2, f4, f8, a2, c4
- 4) +: a4, b4, c4, e4, g4, d1, d2,

- d3, d5, d7, a1, b2, c3, f6, g7, h8, a7, c5, f2, g1
-: b6, d6, d8, f4, e5, h4, e3
- 5) +: a5, b6, d2, b2
-: a3, d6, e5, e3
- 6) +: a3, a5, d2, b2
-: b6, d6, e5, e3

14: Goede en slechte zetten

- 1) +: a4, c4, f4, g4, h4, e2, e8
-: b4, d4, e1, e3, e5, e6, e7
- 2) +: c1, d2, f4, h4
-: e3, h6, d8, e7, f6
- 3) +: b3, b5, f5, e2, c2
-: c6, e6, f3

- 4) +: e5, f4, g5
-: e4, e6, g6, g4 (f6)
- 5) tekening
- 6) +: d1
-: a4, c4, d3

15: Val veilig aan

- 1) 1. Lg1-c5
- 2) 1. Tb8-b3
- 3) 1. ... De2-c4 (b2, b5, e4, g4)

- 4) 1. La4-d7
- 5) 1. Ph4-f5
- 6) 1. Dg1-d4; Dg1-a1

16: Val veilig aan

- 1) 1. Ld2-e3
- 2) 1. Ld3-g6
- 3) 1. ... Pd5-f4

- 4) 1. ... Kf4-e4
- 5) 1. Pb7-c5
- 6) 1. Ta4-d4; Ta4-d4

17: Kies de veilige weg

- 1) Tb2-b6-g6
- 2) Le2-g4-c8
- 3) Pc3-e4-f6

- 4) Db2-h8-h6 of Db2-d2-h6
- 5) Ke2-f3-f4
- 6) Pb6-a8-c7

18: Hoe loopt de witte pion ↑

- 1) +: e4
- 2) +: b3, b4
- 3) tekening

- 4) x: f5
- 5) +: e6; x: d6, f6
- 6) +: g3, g4

19: Hoe loopt de zwarte pion ↓

- 1) +: f6, f5
- 2) +: b3
- 3) +: g5; x: f5

- 4) +: f4; x: e4, g4
- 5) +: d5; x: e5
- 6) +: b6, b5; x: c6

20: Promotie

- 1) +: d7 D
- 2) +: b1 D
x: c1 D
- 3) 1. tekening

- 4) 1. tekening
- 5) 1. tekening
- 6) 1. tekening

21: Goede en slechte zetten

- 1) +: a2, b2, c2, f2, g2, e1, e4
-: d2, h2, e3, e5, e6, e7, e8

- 2) +: d7, e6, d3, b3
-: a4, a6, b7, e4

- 3) +: a1, f6, h8, e3
 -: b2, c3, e5, g7, a7, b6, c5, f2, g1
- 4) +: d6, h6, h4
 -: d4, e7, g7, g3, e3
- 5) +: a5, c5, e5, g5, d6, d8, a2, c4, f7, g8, a8, c6, g2

- : b5, f5, h5, d1, d2, d3, d4, d7, b3, e6, b7, e4, f3, h1
- 6) +: b1, b2, b5, d6, e7, d2, e1
 -: a4, c4, d4, e4, f4, g4, h4, b3, b6, b7, b8, a3, c5, f8, a5, c3

22: Goede en slechte zetten

- 1) +: b5, b4
 -: a5, a3
- 2) +: c4, g8, b7, c6
 -: e6, f7, e4, f3, g2, h1
- 3) +: xb7, c8, f5, e4, c4
 -: e8, f7
- 4) tekening

- 5) +: c3, d1, d5, d7
 -: e3, f3, g3, d2, d4, d6
- 6) +: b4, c4, e4, f4, h4, xd1, d2, d3, d5, d6, d7, d8, c5, xf2, e5, h8
 -: a4, g4, f6, g7, e3

23: Val aan

- 1) 1. g4-g5
 2) 1. f2-f4
 3) 1. Pd2-e4

- 4) 1. ... Pd6-c4
 5) 1. Th1-a1
 6) 1. ... c7-c5

24: Val veilig aan

- 1) 1. b2-b4
 2) 1. Lf3-c6
 3) tekening

- 4) 1. Ld7-c8
 5) 1. Pg2-e3
 6) 1. Kh2-g3

25: Val veilig aan

- 1) 1. ... Pd6-e4
 2) 1. Pc3-e4
 3) 1. ... c7-c5

- 4) 1. ... Kh7-g6
 5) 1. Ld2-f4
 6) 1. Lf1-h3

26: Kies de veilige weg

- 1) Kc3-d4-c5-b6
 2) Kd6-e5-d4-d3
 3) Lc2-e4-c6-b5

- 4) Pf3-d4-b5-a7
 5) Ta1-a6-h6-h5
 6) tekening

27: Kies de veilige weg

- 1) Pc1-e2-f4-d5; Pc1-d3-f4-d5
 2) Pe2-d4-f5-g7
 3) Lh2-d6-a3-b2

- 4) Lc8-h3-g2-h1
 5) Kb2-a3-b4-c5
 6) Tc7-a7-a4-h4

28: *Val het goede stuk aan*

- 1) 1. ... Ta7-a4
- 2) 1. ... Df4-f3
- 3) 1. ... Tb4-b5

- 4) 1. ... Dh8-h3; 1. ... Dh8-g8
- 5) 1. Dc1-b1; 1. Dc1-b2
- 6) 1. Da8-d8

29: *Sla een stuk*

- 1) 1. Le4xg6
- 2) 1. Pd4xf5
- 3) 1. ... Td8xd4

- 4) 1. ... Kd5xc6
- 5) 1. ... Dg6xc2
- 6) 1. e3xf4

30: *Sla een stuk*

- 1) 1. Lh3xd7
- 2) 1. Te3xe8
- 3) 1. ... Ke5xf4

- 4) 1. d4xe5
- 5) 1. Pc4xa5
- 6) 1. Dg2xa8

31: *Welk stuk is in gevaar?*

- 1) Pc6: 1. ... Pc6-e7
Tekening in oudere drukken.
- 2) Lf3: 1. ... Lf3-d5
Stip ontbreekt in 6^e druk.
Tekening in oudere drukken.

- 3) tekening
- 4) tekening
- 5) Ld4: 1. Ld4-e3
- 6) Ta8: 1. ... Ta8-d8

32: *Welk stuk is in gevaar?*

- 1) Pc5: 1. ... Pc5-e6
- 2) Le3: 1. Kg1-f2
- 3) Pg4: 1. Pg4xe5

- 4) Tf4: 1. Tf4-f3
- 5) Pe5: 1. ... Pe5-c6
- 6) Pd6: 1. ... Kb7-c7

33: *Welk stuk is in gevaar?*

- 1) Td5: 1. ... Td5-d2
- 2) Pf6: 1. ... Pf6-d7
- 3) Pe4: 1. ... Th5-e5

- 4) 1. Lb5: 1. ... c7-c6
- 5) 1. Pd4: 1. Pd4-c6
- 6) 1. Lc6: 1. Lc6-b7

34: *Veilig weggaan*

- 1) 1. e4-e5
- 2) 1. ... Te5-e7
- 3) 1. Pd4-c2

- 4) 1. ... Pe4-g5
- 5) 1. ... Lg5-h6
- 6) 1. ... Da7-b8

35: *Dekken*

- 1) 1. Lc4-e2
- 2) 1. Kb3-a4
- 3) tekening

- 4) tekening
- 5) tekening
- 6) tekening

36: Dekken

- 1) 1. ... Tg3-g7
- 2) 1. Th1-a1
- 3) 1. Pg1-f3

- 4) 1. ... b7-b5
- 5) 1. b2-b4
- 6) 1. ... c7-c6

37: Val veilig aan

- 1) 1. ... c7-c5
- 2) 1. ... Ta7-a2
- 3) 1. Pe3-g4

- 4) 1. ... Pd7-f6
- 5) 1. Th1-c1
- 6) 1. ... Dg7-c3

38: Sla een ongedekt stuk

- 1) 1. Pe3xg4
- 2) 1. ... Kd5xe4
- 3) tekening

- 4) 1. ... Pd4xc2
- 5) 1. ... Lg6xe4
- 6) 1. Tf4xa4

39: Sla de aanvaller

- 1) 1. ... Pg4xe3
- 2) 1. ... c5xd4
- 3) 1. ... Lb6xd4

- 4) 1. ... Ta2xe2
- 5) 1. Lh3xd7
- 6) 1. Th5xd5

40: Veilig weggaan

- 1) 1. Pf3-d2
- 2) 1. ... Le5-d6
- 3) 1. Td6-d3

- 4) tekening
- 5) 1. b3-b4
- 6) 1. ... Pb5-d6

41: Sla een ongedekt stuk

- 1) 1. Le3xh6
- 2) 1. Kd3xc3
- 3) 1. Tb5xf5

- 4) 1. ... Df5xc2
- 5) 1. ... Pd5xf4
- 6) 1. c4xd5

42: Waarheen mag de koning?

- 1) voorbeeld
- 2) +: d3, e4, e2
- 3) +: d3, d4, e5, e3

- 4) +: a2
- 5) +: f2, h3
- 6) +: e1

43: Waarheen mag de koning?

- 1) voorbeeld
- 2) xg7
- 3) +: f3, h3, xh4

- 4) +: b3, d5, xc5
- 5) +: f1, h1, xh3
- 6) +: a4, c5, xc5

44: Geef alle schaakzetten

- 1) voorbeeld

- 2) Db4+, Dd4+, Dd8+, Df2+,

- Df6+, Dh6+
- 3) Da5+, Dd2+, Dd5+, Dg2+, Dg8+
- 4) Da3+, Da8+, Dc3+, Dd1+, Df1+, Dh1+, Ff6+

- 5) 1. Da7+, Db2+, Db4+, Db6+, Dd6+, Dd8+, De5+, Df4+
- 6) Da1+, Db2+, Dc3+, Dc5+, Dc7+, De1+, De3+, Df4+, Dg5

45: *Geef alle veilige schaakzetten*

- 1) Db5+, Dc3+, Dc5+, Dc7+, De2+
- 2) Da5+, Dc4+, Dc5+, Dd6+, De5+, Df7+

- 3) tekening
- 4) tekening
- 5) tekening
- 6) tekening

46: *Geef schaak*

- 1) 1. Lf3-d5+
- 2) 1. Te2-g2+
- 3) 1. De2-e8+

- 4) 1. Pc3-d5+
- 5) 1. Lc3xe5+
- 6) 1. Pd5-e7+

47: *Geef veilig schaak*

- 1) 1. Ld2-b4+
- 2) 1. Tc3-g3+
- 3) 1. Te2-e7+

- 4) 1. De4-g6+
- 5) 1. ... Pe5-f3+
- 6) 1. Dg4-d4+

48: *Geef veilig schaak*

- 1) 1. f5-f6+
- 2) 1. Te4-e7+
- 3) 1. ... e6-e5+

- 4) 1. ... Td5-d4+
- 5) tekening
- 6) tekening

49: *Schaak opheffen: weggaan*

- 1) 1. Kg1-g2
- 2) 1. ... Kh8-g8
- 3) 1. Kg1-h2

- 4) 1. ... Kc8-d8
- 5) 1. Ka4-a5
- 6) 1. Kb2-a3

50: *Schaak opheffen: weggaan*

- 1) 1. Kc2-c1
- 2) 1. ... Kh7-g8
- 3) 1. Kg2-h1

- 4) 1. Kb2-a2
- 5) 1. ... Kg8-h7
- 6) 1. ... Ke8-f8

51: *Schaak opheffen: slaan*

- 1) 1. Kc1xd2
- 2) 1. Pc3xd1
- 3) 1. ... Lg8xf7

- 4) 1. ... Pf6xh5
- 5) 1. Pe2xd4
- 6) 1. Dd5xh1

52: *Schaak opheffen: slaan*

- 1) 1. Tc5xc2
- 2) tekening
- 3) 1. ... Pf6xe4

- 4) 1. ... Pc5xe4
- 5) 1. ... Ke6xd6
- 6) 1. ... Pc7xd5

53: *Schaak opheffen: tussenplaatsen*

- 1) 1. Tf2-f1
- 2) 1. La3-b2
- 3) 1. g2-g3

- 4) 1. ... Lf8-g7
- 5) 1. Pg1-h3
- 6) 1. Ld6-a3

54: *Schaak opheffen: tussenplaatsen*

- 1) 1. tekening
- 2) 1. ... Td8-d7
- 3) 1. ... Pe5-g6

- 4) 1. g4-g5
- 5) 1. ... Tc8-c7
- 6) 1. ... Lg5-d8

55: *Schaak opheffen: tussenplaatsen*

- 1) 1. Tc3-c1
- 2) 1. g2-g4
- 3) 1. Lg1-h2

- 4) 1. ... Pb4-d5
- 5) 1. ... Dg3-g7
- 6) 1. ... c7-c6

56: *Kies de snelste weg*

- 1) La2-e6-g4-d1
- 2) Th2-h1-b1-b7 (*in de 1^e druk kan ook: Th2-h3-b3-b7*)
- 3) tekening

- 4) tekening
- 5) tekening
- 6) tekening

Opstapje 2

2: Mat bedenken

1) De7	4) Dg5
2) Dg7	5) Dd2
3) Dg6	6) Dg2

3: Mat in een

1) 1. Dd4-g7#	4) 1. ... Dg2-g5#
2) 1. Db5-b7#	5) tekening
3) 1. ... Dg3-f2#	6) tekening

4: Mat in een

1) 1. Db6-c7#	4) 1. ... Db2-b4#
2) 1. Dg4-g7#	5) 1. Df7-d7#
3) 1. Dg8-g6#	6) 1. Dc6-b5#

5: Mat in een

1) 1. ... Tc6-c1#	4) 1. De7-f8#
2) 1. Lg3-e5#	5) 1. ... Dh5-d1#
3) 1. Td5-a5#	6) 1. ... Pe4-g3#

6: Mat bedenken

1) Db2	4) Dh7
2) Db1, Dc1	5) Db8
3) Dg2	6) Df1

7: Mat in een

1) 1. ... Tf8xf1#	4) 1. Df4xh6#
2) tekening	5) 1. Dd5xf7#
3) 1. Dc5xc8#	6) 1. Pe5xc6#

8: Rokade

1) +	4) +
2) – (koning heeft al gezet)	5) – (toren heeft gezet)
3) – (tussen koning en toren staat een stuk)	6) – (koning én toren hebben al gezet)

9: Rokade

1) – (tussen koning en toren staat	een stuk)

- 2) +
- 3) – (koning én toren hebben al gezet)

- 4) – (toren heeft al gezet)
- 5) – (koning heeft al gezet)
- 6) tekening

10: Rokade

- 1) – (koning staat schaak)
- 2) – (de koning moet over f1 en hij zou daar schaak staan)
- 3) +
- 4) +

- 5) – (wit zou schaak staan na de rokade)
- 6) – (de koning moet over f1 en hij zou daar schaak staan)

11: Rokade

- 1) – (koning staat schaak)
- 2) – (zwart zou schaak staan na de rokade)
- 3) +
- 4) – (zwart zou schaak staan na

- de rokade)
- 5) +
  - 6) – (de koning moet over f8 en hij zou daar schaak staan)

12: Mat in een

- 1) 1. Th5-h8#
- 2) 1. Tc7-c1#
- 3) 1. Tg1-h1#

- 4) 1. ... Th3-h1#
- 5) 1. Dd4-h8#
- 6) 1. ... Df6-a1#

13: Mat in een

- 1) 1. Te3-e8#
- 2) 1. Te5-h5#
- 3) tekening

- 4) tekening
- 5) tekening
- 6) tekening

14: Mat in een

- 1) 1. La4-c6#
- 2) 1. Db6-d8#
- 3) 1. Lb5-a6#

- 4) 1. Le6-f5#
- 5) 1. Lc5-d4#
- 6) 1. ... Pf4-h3#

15: Mat bedenken

- 1) Ta8
- 2) Ta3
- 3) Da8

- 4) De1
- 5) Dc1
- 6) Df6

16: Mat in een

- 1) 1. ... Da4xa2#
- 2) 1. ... Th6xh2#
- 3) 1. Dg3xg7#

- 4) 1. ... De4xg2#
- 5) tekening
- 6) 1. Dd5xb7#

17: Mat in een

- 1) 1. ... Dh2-e2#
- 2) 1. Td8-a8#
- 3) 1. Tg4-g8#

- 4) 1. Th8-a8#
- 5) 1. Th7-h8#
- 6) 1. ... De2-g4#

18: Ruil

- 1) tekening
- 2) 1. Pe3xf5+ g6xf5
- 3) 1. Dc3xg7+ Kh7xg7

- 4) 1. Td5xd8 Ke7xd8
- 5) 1. ... Pd5xf4 2. g3xf4
- 6) 1. ... e5xf4 2. e3xf4

19: Voordelige ruil

- 1) 1. ... Lf6xd4 2. Td2xd4
- 2) 1. Pd3xf4 g5xf4
- 3) 1. ... Pd4xe2 2. Kf2xe2

- 4) 1. a4xb5+ Ka6xb5
- 5) 1. Td3xd6 Ke7xd6
- 6) 1. Lc3xf6 Kg6xf6

20: Voordelige ruil

- 1) 1. Lf3xd5 c6xd5
- 2) 1. Pg5xh7 Kg7xh7
- 3) 1. ... Te6xe3 2. Kf2xe3

- 4) 1. e4xf5 g6xf5
- 5) 1. Lb3xe6 f7xe6
- 6) 1. ... g5xf4 g3xf4

21: Voordelige ruil

- 1) 1. Lf3xc6 Kd6xc6
- 2) 1. Ld4xf6+ Kg7xf6
- 3) tekening

- 4) 1. ... Lf6xd4 2. Kd3xd4
- 5) 1. d4xc5 d6xc5
- 6) 1. Pd4xf5 g6xf5

22: Voordelige ruil

- 1) tekening
- 2) 1. ... Pd5xe3+ 2. Te1xe3
- 3) 1. d4xe5 Te8xe5

- 4) 1. Lc3xf6 Kf7xf6
- 5) 1. Tc6xc2 Tb2xc2
- 6) 1. ... Lf3xa8 2. Ta1xa8

23: Voordelige ruil

- 1) 1. Pd5xe7 Kf8xe7
- 2) 1. d5xc6 b7xc6
- 3) 1. ... Te5xe3 2. Kf2xe3
- 4) 1. f5xe6 f7xe6 (1. Le4xc6

- Le6xf5+)
- 5) 1. ... Pd5xc3 2. Lb4xc3
- 6) 1. Lf3xc6 b7xc6

24: Slim schaak opheffen

- 1) 1. ... Ke8-d7
- 2) 1. ... Lf8-g7
- 3) 1. ... Pc6-e7

- 4) 1. ... Ka7xa6
- 5) 1. ... Df5xd3+ 2. Kd2xd3
- 6) 1. ... Pf6-d7

25: Slim schaak opheffen

1) 1. Ka3xa4	4) 1. Pf3xe1
2) 1. Lg4-h3	5) 1. Pe3xc4
3) 1. Ke2-f3	6) 1. Pc3-b1

26: Mat bedenken

1) g6	4) Ka3
2) Pc3	5) Pg4
3) Lc2	6) Tc7

27: Mat bedenken

1) tekening	4) tekening
2) tekening	5) Lc7
3) tekening	6) Lf6

28: Mat bedenken

1) c6	4) Pe6
2) Lf6	5) Te7
3) Tb7	6) Df6

29: Mat (#) of pat (=)

1) =	4) #
2) #	5) #
3) =	6) =

30: Mat (#) of pat (=)

1) #	4) =
2) =	5) tekening
3) tekening	6) =

31: Mat (#, pat (=) of speel (→)

1) 1. b4	4) 1. ... Ka8xb7
2) 1. b3xa4	5) =
3) =	6) 1. Pc3xb1

32: Mat (#, pat (=) of speel (→)

1) 1. ... Dg3-g2#	4) 1. Ka3xb4
2) 1. ... Ta7xg7	5) =
3) =	6) #

33: Mat in een met de dame

1) 1. Dc7-g7#	2) 1. Da2-e2#

- 3) 1. Df5-c8#
- 4) teekening

- 5) 1. Dg5-d8#
- 6) 1. De1-a5#

34: *Mat in een met de dame*

- 1) 1. ... Dd3-c2#
- 2) 1. ... Da8-h1#
- 3) 1. ... De4-a8#

- 4) 1. ... Dh5-e2#
- 5) 1. ... Dd2-h2#
- 6) 1. ... Dc7-c1#

35: *Waar staat de koning mat?*

- 1) Kh5
- 2) Ka1
- 3) Ka6

- 4) Ka4, Ka5
- 5) Kg8, Kh8
- 6) Kh1, Kh2, Kh3

36: *Sla een tweevoudig aangevallen stuk*

- 1) 1. Te4xe5 of 1. Lc3xe5
- 2) 1. Tc4xc6 of 1. Te6xc6
- 3) 1. Dd5xf7 of 1. Lh5xf7

- 4) 1. Le3xc5 of 1. Pd3xe5
- 5) 1. Pg4xe5 of 1. Pd3xe5
- 6) 1. Tb4xf4 of 1. Pd3xf4

37: *Sla een tweevoudig aangevallen stuk*

- 1) tekening
- 2) tekening
- 3) 1. Dd3xf5 of 1. Ld3xf5

- 4) 1. Lb3xf7 of 1. Tf4xf7
- 5) 1. ... Dd7xb5 of 1. ... Tf5xb5
- 6) 1. Pg4xe5 of 1. Pc4xe5

38: *Sla een tweevoudig aangevallen stuk*

- 1) 1. Pe3xd5
- 2) 1. Lg3xe5
- 3) 1. Pc3xd5 c6xd5 2. Tg5xd5
- 4) 1. ... d6xe5 2. d4xe5 Pc6xe5

- 5) 1. ... Tf8xf4
- 6) 1. ... Lg6xd3 2. Pf2xd3
Td6xd3

39: *Sla een tweevoudig aangevallen stuk*

- 1) 1. Lg2xd5 Le6xd5 2. Td1xd5
- 2) 1. Lf3xb7
- 3) 1. ... Le7xh4

- 4) 1. ... e5xd4 2. e3xd4 Pe6xd4
- 5) tekening
- 6) 1. f5xe6 f7xe6 2. La2xe6+

40: *Mat in een*

- 1) 1. ... Dc2-g2#
- 2) 1. ... Dc2-h2#
- 3) 1. De7-g7#

- 4) 1. De7-f8#
- 5) 1. ... Dh3xh2#
- 6) 1. ... Dh3-f1#

41: *Mat in een*

- 1) 1. Ph6-f7#
- 2) 1. Tg4-g8#

- 3) 1. Tg1-h1#
- 4) 1. Tg7-h7#

5) 1. Th7-h8#

6) 1. Th7-g7#

42: Mat in een

- 1) 1. ... Dc3-a1#
- 2) 1. ... Dc3xc2#
- 3) 1. Tb7-f7#

- 4) 1. g6-g7#
- 5) 1. ... Pf4-e2#
- 6) 1. ... Pf4-h3#

43: Verdedigen (oudere drukken)

- 1) 1. a3-a4
- 2) 1. Ld4-b2
- 3) 1. Pe4xf6+ g7xf6

- 4) 1. ... Tg6xg4
- 5) tekening
- 6) tekening

43: Verdedigen (laatste druk)

- 1) 1. a3-a4
- 2) 1. Ld4-b2
- 3) 1. Pe4xf6+ g7xf6

- 4) 1. ... Tg6xg4
- 5) tekening
- 6) tekening

44: Verdedigen (oudere drukken)

- 1) 1. ... Kf8-g7
- 2) 1. ... Lf5xd3+
- 3) 1. ... Tc8-c5

- 4) 1. Pf3-g1
- 5) 1. ... Pe8-f6
- 6) 1. ... Pa2-c1+

44: Verdedigen (laatste druk)

- 1) 1. ... Kf8-g7
- 2) 1. ... Lf5xd3+
- 3) 1. ... Tc6-c5

- 4) 1. b2-b4
- 5) 1. e3-e4
- 6) 1. ... Pa2-c1+

45: Verdedigen

- 1) 1. Lc4-d3
- 2) 1. ... Pg8-h6 (oud 1. d2-d4)
- 3) tekening

- 4) tekening
- 5) tekening
- 6) tekening

46: Win materiaal

- 1) 1. Df2xc5
- 2) 1. g5xf6
- 3) 1. ... De6xg6 2. Dc2xg6+
Kg7xg6+

- 4) 1. Lg2xc6 d7xc6 2. Kb6xc6
- 5) 1. ... Pe3xf5
- 6) 1. Lg4xc8

47: Win materiaal

- 1) 1. Pd4xe6
- 2) 1. Td3xg3
- 3) 1. Pe3xd5

- 4) 1. Le4xb7
- 5) 1. Le3xc5
- 6) 1. Dd5xg5

48: Win materiaal

- 1) 1. Pe6xd8
- 2) 1. Dd2xd7 of 1. Lh3xd7
- 3) 1. ... Db7xg2

- 4) tekening
- 5) 1. ... Ph6xg4 2. Lh3xg4
- 6) 1. Pb5xa3

49: Win materiaal

- 1) 1. g5xh6
- 2) 1. ... d5xe4
- 3) 1. Lb2xd4 Lg7xd4+ 2. Dd2xd4+

- 4) 1. ... Lg7xh6
- 5) 1. Pf4xd5
- 6) 1. ... Pe6xc5

50: Win materiaal

- 1) 1. ... Lg7xa1
- 2) 1. d5xe6
- 3) 1. Dh5xh4

- 4) 1. La5xb6 Lc7xb6 2. Tb2xb6
- 5) 1. Pc4xd2 Td6xd2
- 6) 1. ... Dg5xe3

51: Mat in een

- 1) 1. Dg5-h6#
- 2) 1. Dg5-g8#
- 3) 1. Db7-b5#

- 4) 1. Db7xa7#
- 5) 1. Df7xf6#
- 6) 1. Df7xg8#

52: Mat in een

- 1) 1. Dg6-g8#
- 2) 1. Dg6-h6#
- 3) tekening

- 4) tekening
- 5) tekening
- 6) tekening

53: Mat in een

- 1) 1. Pd4-c6#
- 2) 1. f7-f8D#
- 3) 1. Le6-f5#

- 4) 1. Td1-d5#
- 5) 1. Pd5-c7#
- 6) 1. Dh2-h6#

54: Mat in een

- 1) 1. ... Ld5-b3#
- 2) 1. g6-g7#
- 3) 1. Dc6-a8#

- 4) 1. ... De2-h5#
- 5) 1. b2-b4#
- 6) 1. ... Pd4-e2#

55: Mat in een

- 1) 1. ... Le5xg3#
- 2) 1. Da4-e8#
- 3) 1. Dd7-d6#

- 4) 1. ... Pg4-h2#
- 5) 1. Dc5-c8#
- 6) 1. Df7-e8#

56: *Mat in een*

- 1) 1. Pf6-h7#
- 2) 1. ... Pe4-g3#
- 3) 1. Pe5-g6#

- 4) 1. Lb2-a3#
- 5) 1. h6-h7#
- 6) 1. ... b7-b5#